

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

TRẦN TRUNG KIÊN

**GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN SẢN XUẤT CAM
TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN MƯỜNG NHÉ,
TỈNH ĐIỆN BIÊN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

THÁI NGUYÊN, NĂM 2018

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

TRẦN TRUNG KIÊN

**GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN SẢN XUẤT CAM
TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN MƯỜNG NHÉ,
TỈNH ĐIỆN BIÊN**

Ngành: Kinh tế nông nghiệp

Mã số: 60.62.01.15

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

Người hướng dẫn khoa học: TS. HÀ QUANG TRUNG

THÁI NGUYÊN, NĂM 2018

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng đề tài luận văn này là công trình nghiên cứu khoa học của riêng tôi. Các số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn là hoàn toàn trung thực và chưa công bố dưới bất kỳ hình thức và bậc đào tạo nào. Mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn đã được cảm ơn, các thông tin trích dẫn trong luận văn đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, tháng 12 năm 2017

Tác giả luận văn

Trần Trung Kiên

LỜI CẢM ƠN

Trong suốt hơn 2 năm học tập cao học, với nỗ lực của bản thân, tôi đã nhận được sự giúp đỡ, hướng dẫn tận tình của nhiều cá nhân và tập thể, đến nay luận văn của tôi đã được hoàn thành. Nhân dịp này, cho phép tôi được tỏ lòng biết ơn và cảm ơn chân thành tới:

- Ban Giám hiệu, phòng Đào tạo trường Đại học Nông Lâm, Đại học Thái Nguyên; Khoa Kinh tế & PTNT cùng toàn thể cán bộ, giảng viên trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên đã nhiệt tình giúp đỡ, chỉ bảo tôi trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu tại trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên.

- Lãnh đạo UBND huyện Mường Nhé, tỉnh Điện Biên, lãnh đạo Sở Kế hoạch - Đầu tư và các chủ đầu tư đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong quá trình học tập và thực hiện đề tài luận văn.

Với lòng biết ơn chân thành, tôi xin gửi lời cảm ơn sâu sắc nhất tới **TS. Hà Quang Trung** đã tận tình chỉ bảo, hướng dẫn và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập và hoàn thành luận văn tốt nghiệp.

Tôi xin chân thành cảm ơn các đồng nghiệp, bạn bè và đặc biệt là gia đình đã tạo điều kiện giúp đỡ, động viên, khích lệ tôi trong suốt quá trình học tập, nghiên cứu hoàn thiện đề tài luận văn.

Xin chân thành cảm ơn!

Thái nguyên, tháng 12 năm 2017

Tác giả

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vii
DANH MỤC CÁC SƠ ĐỒ	ix
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu	2
3. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài	3
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN CỦA ĐỀ TÀI	4
1.1. Cơ sở lý luận.....	4
1.1.1. Một số khái niệm cơ bản	4
1.1.2. Đặc điểm kinh tế của cây cam	11
1.1.3. Đặc điểm kỹ thuật sản xuất cam	12
1.1.4. Nội dung phát triển sản xuất cam.....	13
1.1.5. Vai trò phát triển sản xuất cam	15
1.1.6. Các yếu tố ảnh hưởng tới phát triển sản xuất cam.....	16
1.2. Cơ sở thực tiễn	21
1.2.1. Tình hình sản xuất cam trên thế giới.....	21
1.2.2. Kinh nghiệm sản xuất cây có múi ở Việt Nam.....	24
Chương 2. ĐỐI TƯỢNG, NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	26
2.1. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	26
2.1.1. Đối tượng nghiên cứu.....	26
2.1.2. Phạm vi nghiên cứu.....	26

2.3. Nội dung nghiên cứu	26
2.4. Phương pháp nghiên cứu.....	26
2.4.1. Phương pháp tiếp cận	26
2.4.2. Phương pháp chọn điểm nghiên cứu.....	27
2.4.3. Phương pháp thu thập số liệu	28
2.4.4. Phương pháp phân tích số liệu	29
2.5. Hệ thống các chỉ tiêu phân tích.....	30
2.5.1. Nhóm chỉ tiêu phản ánh mức độ của hiện tượng	30
2.5.2. Nhóm các chỉ tiêu kết quả sản xuất và chi phí sản xuất	30
2.5.3. Nhóm các chỉ tiêu phản ánh hiệu quả sản xuất.....	31
Chương 3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	34
3.1. Đặc điểm địa bàn nghiên cứu.....	34
3.1.1. Điều kiện tự nhiên.....	34
3.1.2. Đặc điểm kinh tế - xã hội	36
3.1.3. Tình hình sản xuất kinh doanh của huyện.....	40
3.1.4. Đánh giá chung về điều kiện tự nhiên.....	42
3.2. Thực trạng phát triển sản xuất cam tại huyện Mường Nhé	43
3.2.1. Tình hình phát triển sản xuất Cam tại huyện Mường Nhé	43
3.3. Thực trạng phát triển sản xuất cam tại các hộ dân huyện Mường Nhé	47
3.2.1. Tình hình phát triển sản xuất Cam tại các hộ điều tra của huyện Mường Nhé	47
3.2.2. Liên kết trong sản xuất và tiêu thụ cam	58
3.3. Các yếu tố ảnh hưởng tới phát triển sản xuất cam tại huyện Mường Nhé.....	59
3.3.1. Đất và dinh dưỡng đất.....	61
3.3.2. Trình độ thâm canh của nông dân.....	61
3.3.3. Giống cam	64
3.3.4. Giá cam	66
3.3.5. Chênh lệch thu nhập từ các cây trồng cạnh tranh	67

3.3.6. Sâu bệnh trong sản xuất cam.....	68
3.3.7. Bảo quản sản phẩm	69
3.3.8. Thủy lợi & giao thông.....	70
3.3.9. Thị trường đầu vào và đầu ra	71
3.4. So sánh hiệu quả kinh tế của cây cam và một số cây trồng khác	74
3.5. Thuận lợi và khó khăn, cơ hội, thách thức của các hộ trong phát triển cam trên địa bàn huyện Mường Nhé.....	76
3.6. Định hướng và giải pháp phát triển sản xuất cam tại huyện Mường Nhé.....	78
3.6.1. Định hướng phát triển sản xuất cam	78
3.6.2. Giải pháp phát triển sản xuất cam.....	80
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	87
TÀI LIỆU THAM KHẢO	90
PHỤ LỤC	92

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

BVTV	:	Bảo vệ thực vật
CSVC	:	Cơ sở vật chất
ĐVT	:	Đơn vị tính
HTX	:	Hợp tác xã
KN	:	Khuyến nông
KH	:	Kế hoạch
LĐ	:	Lao động
NN	:	Nông nghiệp
PTNT	:	Phát triển nông thôn
PTSX	:	Phát triển sản xuất
TSCĐ	:	Tài sản cố định
THCS	:	Trung học cơ sở
UBND	:	Ủy ban nhân dân

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1:	Sản lượng cam của một số nước trên thế giới năm 2015.....	22
Bảng 1.2:	Diện tích và sản lượng cam quýt ở Việt Nam 2014 - 2015	25
Bảng 2.1:	Tổng hợp mẫu điều tra	29
Bảng 3.1:	Tình hình sử dụng đất đai huyện Mùong Nhé qua 3 năm 2014 - 2016	37
Bảng 3.2:	Diện tích, sản lượng và năng suất cam của huyện Mùong Nhé qua các năm	44
Bảng 3.3:	Khối lượng và địa điểm bán Cam cho các tác nhân	45
Bảng 3.4:	Các yếu tố hình thành giá cả	46
Bảng 3.5:	Nguồn tham khảo giá cam	47
Bảng 3.6:	Thông tin chung về các hộ điều tra.....	48
Bảng 3.7:	Tình hình sử dụng lao động của các hộ sản xuất cam.....	49
Bảng 3.8:	Chi phí biến đổi cho vườn cam thời kỳ kinh doanh.....	50
Bảng 3.9:	Chi phí đầu tư cho vườn cam thời kỳ kinh doanh.....	51
Bảng 3.10:	Năng suất cam của các hộ theo giống cam (tấn/ha).....	52
Bảng 3.11:	Sản lượng cam của hộ vụ 2014 - 2016.....	53
Bảng 3.12:	Tầm quan trọng sản xuất cam của các hộ điều tra	54
Bảng 3.13:	Kết quả sản xuất kinh doanh cam của các hộ	54
Bảng 3.14:	Hiệu quả kinh tế trong sản xuất cam tính cho 1 ha.....	56
Bảng 3.15:	Hiệu quả kinh tế trong sản xuất cam tính cho 1 hộ.....	57
Bảng 3.16:	Một số hình thức liên kết trong sản xuất và tiêu thụ cam tại Mùong Nhé.....	59
Bảng 3.17:	Đánh giá của hộ nông dân về các yếu tố ảnh hưởng tới phát triển sản xuất cam tại huyện Mùong Nhé	60
Bảng 3.18:	Khả năng mở rộng sản xuất cam tại huyện Mùong Nhé	61
Bảng 3.19:	Tình hình tập huấn của hộ điều tra.....	62

Bảng 3.20: Mức độ thường xuyên của các quy trình chăm sóc cây cam huyện Mường Nhé	63
Bảng 3.21: Khó khăn trong chọn giống của các hộ.....	65
Bảng 3.22: Hiệu quả kinh tế của các giống cam khác nhau.....	65
Bảng 3.23: Biến động giá cam chính vụ qua một số năm	66
Bảng 3.24: Thu nhập từ các cây trồng cạnh tranh với cam (Tr.đồng/ha).....	67
Bảng 3.25: Các loại sâu bệnh thường gặp	68
Bảng 3.26: Khó khăn trong bảo quản sản phẩm cam	69
Bảng 3.27: Khó khăn trong giao thông và thủy lợi	70
Bảng 3.28: Khó khăn trong mua các đầu vào chất lượng tốt	71
Bảng 3.29: Khó khăn trong tiêu thụ sản phẩm	72
Bảng 3.30: Đánh giá về chất lượng cam của người mua buôn và triển vọng thị trường.....	73
Bảng 3.31: So sánh hiệu quả kinh tế giữa sản xuất cam với sản xuất cây xoan của các hộ điều tra.....	74
Bảng 3.32: Kết hợp điểm mạnh, điểm yếu, cơ hội và thách thức của phát triển sản xuất cam trên địa bàn huyện Mường Nhé, tỉnh Điện Biên.....	76
Bảng 3.33: Phương hướng của hộ sản xuất cam trong thời gian tới	78
Bảng 3.34: Định hướng phát triển sản xuất cam của huyện Mường trong thời gian tới	79